

ПРЕГЛЕД НА ПЕЧАТА – 5-7 декември 2009 г.

Медия: ДНЕВНИК

- Заглавие:**
- [Копенхаген започва с политически топъл климат](#) Включването на Обама в заключителните сесии увеличи шансовете за сделка
  - [Лекарите ще бойкотират здравната реформа](#) Гилдията е възмутена от разнопосочните сигнали, идващи от ГЕРБ
  - [РЗС се чуди да продължи ли подкрепата си за кабинета](#) Янев безуспешно търси премиера за среща, депутати издирват напусналия ги колега в дома му
  - [Туроператорите отчитат спад в организираните пътувания за празниците](#) Алтернативният и селския туризъм обаче има ръст
  - ["Витоша ски" предвижда инвестиции за 70 млн. евро](#) Ако екоминистерството разреши проекта, компанията ще модернизира съоръженията и пистите в планината
  - [България чака американски компании за новия блок в АЕЦ "Козлодуй"](#) Централата ще доказва целесъобразността за строителството му
  - [Българите познават и използват най-често банкови карти и кредити](#) Най-слабо употребяваните финансови услуги са интернет банкиране и инвестиции в акции и дялове
  - [БНБ ще облекчава банковите регулации през 2010 г.](#) Минималните резерви обаче няма да се пипат
  - [КФН махна антикризисния контрол и при взаимните фондове](#)
  - Ходът се приема от мениджърите на пазара като сигнал за стабилността му
  - [Владислав Горанов: Възможно е 2009 да приключи с дефицит до 0.7% от БВП](#) Рисковете пред бюджет 2010 са незначителни, казва зам.-министърът на финансите

Медия: СЕГА

- Заглавие:**
- [Над 300 души осъдиха МО и чакат работа](#) Хората могат да получат по 3600 лева обезщетения
  - [Серия шумни рокади се задават в парламента](#) БСП свада шефски постове в комисии в солидарност с Масларова, РЗС се разпада
  - [Президентът крие кого е помилвал](#) Държавният глава не смята за нужно да обясни за какви престъпления са били осъдени лицата с опростени наказания, нито каква част от присъдите си са изтърпели
  - [Фирмите ще плащат до 2000 лв. глоба за закъснял болничен лист](#) Остават и високите санкции за нарушения на Кодекса на труда
  - [В НДСВ решенията вече ще се вземат от долу на горе](#) Меглена Кунева е много сериозен конкурент за държавен глава на България, казва новият лидер на НДСВ Христина Христова

Медия: СТАНДАРТ

- Заглавие:**
- [Бойко вади на светло договора за гръбата](#) Ще предоговаряме, само България не печели от Бургас-Александрополис, заяви Борисов
  - [Спешно отделение във всяка болница](#) Спират гастролите на лекарите, разрешават им един договор
  - [Мързеливите прокурори остават без премии](#) Борис Велчев ще решава кои обвинители са заслужили коледна заплата
  - [Митниците се тресат, уволняват 600 до дни](#) Махат хора с провинения и без висше образование
  - [Пробват ДДС удар за 6 млн.](#) 4000 съмнителни фирми се следят изкъсо от ревизорите
  - [Градим чисто нова армия](#) Досега в НАТО сме били невидими като стелт, казва министърът на отбраната Николай Младенов

Медия: МОНИТОР

- Заглавие:**
- [Велосипеди под наем до метрото](#) Общината планира 2 млн. лв. за изграждането на алеи

Медия: 24 ЧАСА

- Заглавие:**
- [Отвличан от Доктора пази жената на посланика ни в Рио?](#) Заради този и други сигнали преди две седмици Румяна Желева е разписала спешни мерки за разследване на мисията в Бразилия
  - [Всеки четвърти дава 30% от доходите си за кредити](#) Още една четвърт от нашите погасяват

кредити, но с между 20 и 30% от приходите си.

Медия: **КАПИТАЛ**

- Заглавие:**
- [Срещи за милиард](#) До февруари държавата обеща да разплати 380 млн. лв. от задълженията си към частния сектор
  - [По името посрещат](#) Български компании опитват да привличат клиенти и чрез фирменото си наименование
  - [Разпродажба](#) От най-агресивния купувач Equest се превърна в най-бързия продавач
  - [Занаятчия по неволя](#) Десетки фирми се оказаха финансово задължени по закон от 2001

ЗА БСК:

Медия: **ДНЕВНИК – 7 ДЕКЕМВРИ, СТР.8**

Заглавие: Бизнесът: България трябва да продава излишните емисии

България да запази възможността си да търгува с натрупаните от нея излишъци от емисии по Протокола от Киото. Това трябва е приоритет за страната ни на срещата в Копенхаген, обясни зам.-председателят на Българската стопанска камара (БСК) Димитър Бранков. Излишъците се появяват, след като част от индустрията спира да работи като следствие от реструктуриране и приватизация. На срещата в Копенхаген се очаква ЕС да предложи намаление на емисиите от 30% до 2020 г. вместо обявяваните досега 20%. Според българското екоминистерство този ангажимент трябва да е поне от 25% намаление на емисиите спрямо нивото им от 1990 г. Полша, Унгария, Чехия, Румъния и България настояват за пълно банкиране - всички неизползвани единици да се прехвърлят в следващия период, а по-богатите страни - нищо да не се прехвърля от 2013 г. до 2020 г. Под банкиране се разбира употребата на емисионни права за покриване на задълженията. В механизма за чисто развитие, който е един от четири начина за участие на предприятията в търговията с емисии, се включват страни без ангажименти по Протокола от Киото. Опция за страната е включването в международната търговия с предписани емисионни единици. "Потенциалът на България за подобни сделки би надхвърлил 1 млрд. долара", обясни Бранков. Чрез нея те може да си набавят недостигащите им квоти и да реализират печалби. Търговията може да започне, след като Европейският съюз одобри плана на България за разпределение на квотите. Досега Брюксел го отхвърля два пъти. "Последният план вече е готов, предстои да бъде съгласуван с министерствата и да се одобри от Министерския съвет", обясниха от БСК. Според плана предприятията си разпределят 42.3 млн. тона емисии годишно. От БСК се опасяват, че вредните емисии могат да нараснат заради ангажименти за намаляване на други вещества за изпълнение на директивата за големите горивни инсталации. Например "Лукойл Нефтохим" в момента инвестира в нова сероочистка, която ще намали количеството на изхвърляната в атмосферата сяра, но ще увеличи въглеродния диоксид. Преди около седмица парламентът реши вносителите на горива в България задължително да ползват лицензирани данъчни складове и трябва да се пререгистрират. Тогава представители на бранша коментираха пред "Дневник", че от поправката ще пострадат компании като Shell, Eko, Rompetrol и други, които купуват част от нефтопродуктите си от рафинерии извън България. Според експертите обаче това ще обремени легалните играчи на петролния пазар, като увеличи разходите им и намали оперативната им гъвкавост. Това ще увеличи и количеството на вредните емисии в атмосферата. "Досега с една цистерна можехме да зареждаме няколко наши бензиностанции една след друга. Сега за всеки отделен обект трябва да ходи отделен камион. Длъжни сме и да регистрираме всичките си 80 обекта в 80 различни митнически бюра, и то в условията на съкращаване на разходите на митниците", коментира търговският директо на "Еко" Димитър Тортопов. Според Николай Белчев от "Ромпетрол" увеличената натовареност на цистерните в доставките на нефтопродукти повишава и рисковете от екологични щети и количеството на вредните емисии, отделяни в атмосферата. Бизнесът се опасява, че инвестициите в намаляване на емисиите, ще увеличат разходите им и ще повишат цената на продукцията. Според изчисленията на "Неохим" средното увеличение за европейските предприятия от торовата индустрия ще е около 17-20 евро на тон амоняк. "Ситуацията ще се усложни от високите цени на суровините и от нарастващата конкуренция на производители от страни, които не спазват въглеродно законодателство или са в много ранен стадий от прилагането му", коментира изпълнителният директор на компанията Димитър Димитров. Той допълни, че възможностите на сегашните технологии, които позволяват спазване на изискванията без финансови санкции, не са безгранични. Предприятията изразяват съмнение, че едва ли сериозните производители ще могат да печелят от търговия с въглеродни кредити, а дори и да има печалби от нея, те най-вероятно ще се насочат към модернизация на производствата и покриване на разходи, когато предприятията спират работа. Според ръководството на "Неохим" икономии на кредити могат да се направят само ако се въведат технологии, които изпреварват изискванията на Протокола от Киото и на европейското законодателство, или ако заводите спират работа за определени периоди. Андон Димитров, директор на отдел "Продажби" в дружеството, обясни, че засега инвестициите им са подобряване на старите производства, защото внедряване на изцяло нови технологии е много скъпо.

Медия: **КЛАСА – 7 ДЕКЕМВРИ, СТР.2**

Заглавие: Искаме банкиране на емисии за екоинвестиции

България все още не разполага с конкретен план, разработен по браншове

Има няколко ключови въпроса, по които ще се търси решение на международната среща за климата в Копенхаген, която се открива днес. За България особено важна е възможността за банкиране на емисии и търговия с излишъка от предписани емисионни единици, става ясно от позицията на страната ни, публикувана на сайта на МОСВ. България е една от малкото държави, намалила между 30- 50% изхвърлянето на вредни газове в атмосферата спрямо 1990 г. Тя обаче не се възползва от възможността да продаде тези емисии, както направиха други страни. Заради това сме пропуснали възможността да спечелим около 1 млрд. евро, които да инвестираме в екопроекти. Ние все още се надяваме да разработим план, за да успеем да ги продадем. В противен случай тези пари ще бъдат изгубени, пише в становището. Решенията в Копенхаген са особено важни и за предприятията, смята Димитър Бранков, заместник-председател на БСК. Тази позиция поддържат още редица „нови“ страни - членки на ЕС. Проблемът за ЕС е, че такова решение ще стимулира някои страни да се опират на стари постижения. Освен това съществува опасност да се залее въглеродният пазар с излишъци на емисии, което би намалило търсенето и цената на квотите. ЕС предлага да увеличи поетия ангажимент за намаляване на вредните емисии на 30%, за да не се увеличава глобалното затопляне с повече от 2 градуса. Условието е адекватни и съизмерими мерки да поемат и други страни като САЩ, Китай, Индия, Русия. В българските градове температурата е нараснала от 1,2 до 2,5 градуса спрямо 1990 г. Затова ние поддържаме мнението на ЕС, че трябва да се поемат съизмерими ангажименти от всички развити страни за намаляване на емисиите не по-малко от 25%. Подкрепяме ЕС в позицията, че приносът за покриване на финансовите нужди трябва да идва не само от развитите, но и от не толкова развитите, се подчертава в документа на МОСВ. Това ще се измерва въз основа на обща скала съобразно двата основни критерия - възможност за плащане и отговорност за емисиите на страните. По отношение на вътрешното разпределение искаме ЕС да прилага специална политика спрямо някои страни членки, които са едновременно с най-ниските нива на БВП и със силно емисионно интензивни икономии (сред които и нашата). Тези проблеми ще се обсъждат на специална ад-хок работна група на 10-11 декември. България смята, че трябва да се предприеме доброволният подход за първоначалното финансиране на процеса за адаптация към климатичните промени. „Позицията на България е доста обща, не поемаме конкретни ангажименти в различните сектори на икономиката, а най-късно до три години трябва да имаме конкретен план“, коментира по този въпрос Георги Стефанов, който отговаря за климата в международната екоорганизация WWF.

Развиващите се страни се нуждаят от 100 млрд. евро годишно

Оценките на ЕК показват, че развиващите се страни ще се нуждаят от приблизително 100 млрд. евро годишно до 2020 г. за действия по смекчаване последствията от климатичните изменения. Отделянето им може да стане чрез националното публично и частно финансиране в развиващите се страни. То може да покрие 20-40% от нуждите или около 38 млрд. евро. До 40% може да поеме развитието на международния въглероден пазар. Международното публично финансиране се очаква да покрие останалите. Според оценките на ЕК необходимите средства от международно публично финансиране са 9-13 млрд. евро през 2013 г. ЕС иска по-голяма тежест на критерия „отговорност на емисиите“, защото приносът му в този случай ще бъде не 3 млрд. евро, а 1 млрд. евро. В международните преговори обаче по-възможно е страните да се споразумеят за по-голяма тежест на критерия „възможност за плащане“. Приносът на ЕС към необходимото първоначално финансиране се оценява от порядъка на 500 млн. – до 2.1 млрд. евро на година. Идеята необходимото публично финансиране да дойде от бюджета на общността, е въпрос на усилен преговори. Тепърва ще стане ясно какъв ще бъде и нашият ангажимент. По първоначални изчисления България трябва да допринесе с около 60 млн. евро на година за борбата с климата.

Медия: МОНИТОР – 7 ДЕКЕМВРИ, СТР.13

Заглавие: Христина Митрева, зам.-министър на труда и социалната политика: Пари за социални помощи и пенсии ще има

.....

- Какво става с предложението на Стопанската камара военните, служителите на МВР и някои други от хората, които държавата осигурява, сами да започнат да се осигуряват?
- Догодина няма да има промяна. При големия размер на субсидиите от бюджета към общественото осигуряване - близо 4,8 млрд., в това число и за покриване на дефицита в „Пенсии“ от 2,1 млрд. лв., подобна мярка би означавала на практика още по-големи разходи за държавата. Понеже очевидно ще трябва преди това да им вдигнем заплатите с размера на самите осигурителни вноски. По-високите заплати ще означават още по-високи обезщетения за болест, раждане и майчинство, както и пенсии. А това по време на криза не е оправдано.

.....

Медия: БАНКЕРЪ – СТР.27

Заглавие: Властта пак мъдри правила и такси за боклука *Промените в закона за управление на отпадъците задължават общините да заделят пари в блокирани сметки към екоминистерството* За тригодишното си членство в Европейския съюз България оглави не една и две негативни класации

- най-бедната, най-корумпираната... Днес сме на път да спечелим и „приза“ за най-мръсната държава в общността, тъй като мрежата от регионални депа за твърди битови отпадъци у нас още не е изградена. Софийските бали стоят на временни площадки, а за спазване на изискванията за разделно събиране и сепариране на боклука и думата не може да става. С обещанието да разреши тези проблеми правителството на Сергей Станишев се зае преди изборите да прави промени в Закона за управление на отпадъците. Те обаче не се харесаха на новите управници. Сега ръководеното от Нона Караджова екоминистерство е подготвило нови изменения в нормативния документ, които предстои да внесе за одобрение в Министерския съвет. Едно от най-дискутираните предложения е част от такса смет, която събират общините, да постъпва по сметки към Министерството на околната среда и водите и натрупаните пари да се ползват в бъдеще. От ведомството обясняват, че въвеждането на този механизъм е свързано с изискванията на Директива 1999/31 на Евросъюза за депониране на отпадъците. Според нейните разпоредби трябва да има финансова гаранция за поддръжката и следексплоатационните дейности за съответното сметище, както и за покриването на риска при обезвреждане на боклука по време на изграждането, експлоатацията, мониторинга и закриването на съоръжението. Идеята е със събраните в сметките средства общините безпроблемно да покриват всички допълнителни разходи за рекултивация на сметищата, отстраняване на аварии и т.н. По думите на заместник-министъра на околната среда Евдокия Манева така ще се избегнат проблемите в случай на изоставяне на депата или евентуална несъстоятелност на собственика им, а освен това ще има пари и за изграждане на нови площадки за обработване и обезвреждане на сметта. „Депата във Варна и Шумен, които бяха изградени с пари от държавния бюджет, са почти запълнени, но кметовете нямат средства да ги разширят. Подобни ситуации ще бъдат избегнати в бъдеще“, посочи Манева. Колкото и добри да изглеждат всички тези намерения, голяма част от кметовете имат известни опасения. Председателят на Националното сдружение на общините в България Гинка Чавдарова е на мнение, че все още има много неясноти около въпросния финансов механизъм. „Казват, че със събраните средства ще се покриват извънредните разходи, само че парите ще се отблокират от сметките едва когато всички дейности бъдат разплатени. Така общините първо ще са принудени да осигурят необходимата сума и чак след това тя ще им бъде възстановена. А откъде ще я намерят, никой не казва...“, коментира Чавдарова. Подготвяните нормативни промени предвиждат и въвеждането на отделна такса за депониране, която общините ще плащат на държавата. Целта е чрез нея да се стимулира намаляването на количеството боклук, който се извозва в сметищата, и удължаването на експлоатационния им период. (На този етап кметствата плащат на операторите на депата само експлоатационни разходи.) Очакванията са конкретният размер на таксата да бъде определен с решение на кабинета. В проектозакона е записано също, че акумулираните от държавата средства могат да бъдат използвани и за финансиране на разделното събиране на отпадъците, подходящи за рециклиране (като метали, стъкло, хартия и др.), третиране и оползотворяване на биоразградимите боклуци, събиране и обезвреждане на опасните отпадъци от бои и лакове, лепила, разтворители и разреждатели, перилни и почистващи препарати... „Ще се плаща за всеки тон смет и за общините ще стане по-неизгодно да изхвърлят боклуците си на депата. Така искаме да насърчим развитието на сектора по рециклиране и оползотворяване...“, казва Манева. Подобна е позицията и на организациите за разделно събиране на опаковки. Още повече че до 2020 г. повече от половината от отпадъците в страната трябва да се рециклират, а ние още строим депа. Другият аргумент е, че в цяла Европа има такива такси за депониране, защо да няма и в България?“ Според Гинка Чавдарова обаче въвеждането на допълнителни тежести не може да бъде стимул. „По-скоро трябва да се въведат мерки, които да насърчат рециклирането и изграждането на инсталации за предварително третиране. Едва ли повишаването на разходите ще постигне желаните ефекти“, смята тя. С измененията в нормативната база общините ще бъдат задължени до три месеца след влизането им в сила да се обединят в регионални сдружения за управление на отпадъците. „Стремежът е гражданите от всички членувачи градове да плащат една и съща цена за ползване на съответното регионално сметище, независимо от разстоянието“, отбелязва Евдокия Манева. Но точно задължителното сдружаване предизвика голямо недоволство сред кметовете. Тези от тях, които не се включат в сдружението, ще трябва сами да се оправят. „Няма да имат право да получат нито лев от националния бюджет и европейските програми, от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда, както и от всякаква друга нова структура“, подчерта Чавдарова. Нейното становище е, че общините трябва да имат избор сами да намерят партньори. „Законопроектът на Министерството на околната среда и водите на практика отменя всички досегашни сдружения, които в много случаи работят успешно, и налага само една форма на сдружаване. Защо трябва да се разрушава нещо добро и отново да се тръгва от нулата?“, пита тя. Несъмнено всички допълнителни такси и промени във формите на управление на сметищата ще се отразят и в размера на такса смет. Голяма част от градоначалниците в страната и сега се оправдават, че не разполагат с достатъчно пари за справяне с боклуците, а какво остава да заделят и за депониране. Манева не отрече, че нововъведенията ще рефлектират върху таксата, но увеличението няма да е драстично: „Ако в дадено сдружение се включат повече общини, таксите за обслужване на депото като цяло ще се понижат, което в крайна сметка ще компенсира допълнителните разходи.“ Големият проблем е, че у нас таксите за изхвърляне на отпадъците се определят на базата на данъчната оценка на имота, което е далеч от европейската практика да плащаш толкова, колкото си замърсил. Според проучване на **Българската стопанска камара** през 2008-а предприятията от различни региони са платили за боклуците си между 8 лв. и 2868

лв. на един работник и от 30 лв. до 30 хил. лв. на тон. Позицията на организацията е, че изчисляването на таксата за битови отпадъци трябва да се прави само на база и критерии, свързани с количеството на генерираната и третирана смет. Сега големите предприятия нямат стимул да инвестират в технологии за намаляване на отпадъците, тъй като това не би се отразило на таксите, които плащат. Същото се отнася и за обикновените граждани, но лошото е, че и с новия Закон за управление на отпадъците това няма да се промени.

Медия: БАНКЕРЪ – СТР.31

Заглавие: Дълговете задушават бизнеса

Кризата дойде у нас със закъснение, но последствията от нея вече осезаемо се почувстваха всички. Силната зависимост на страната ни от външни фактори и най-вече от обема на чуждестранните инвестиции заедно със затрудненията в експортно-ориентираните сектори са главните фактори, довели до увеличаването на риска да се прави бизнес у нас. Липсата на приходи доведе до увеличаване на трудностите в разплащането между фирмите и до просрочия, а времето за събиране на дължимите суми се удължи. Същевременно, поради намаляването на доходите в семейните бюджети, на пазара се наблюдава появата на нови вземания, включително и банкови, ипотечни и корпоративни, което разширява възможностите пред играчите от сектора за изкупуване на дългове. Според данни от **Българска стопанска камара** междуфирмената задлъжнялост в момента се оценява на около 160 млрд. лева. Това се дължи на свитото кредитиране, което не позволява на фирмите да функционират нормално, и на увеличените лихви по депозитите, които пък подтикват хората и бизнеса да държат парите си в банка и да получават сигурни доходи, вместо да развият някаква предприемаческа дейност. Един от способите, който дава възможност за разрешаване на проблема с нарастващите вземания, са дружествата със специална инвестиционна цел (АД-СИЦ). Пазарът за секюритизация на този тип активи у нас все още остава малък - и като брой играчи, и като обем на активите, в сравнение с този на дружествата, инвестиращи в недвижими имоти и земя. Причините за това трябва да търсим в спецификата на тази дейност - нуждата от големи капитали и несигурността от постигане на заложените очаквания за доходност. През последните години този тип фирми привлякоха силно интереса на инвестиционната общност. В резултат броят им достигна 69 - 61 от тях извършват секюритизация на недвижими имоти и земеделска земя, и осем - на вземания. Това са „Капитал Директ-Г“, „Фонд за енергетика и енергийни икономии-ФЕЕИ“, „Кепитъл Мениджмънт“, „Хипо Капитал“, „Трансинвестмънт“, „Алфа кредит“, „Улпина“ и „Лев Инвест“. Анализът на в. БАНКЕРЪ показва, че общият обем на акумулираните към края на септември активи в дружествата за секюритизация на вземания се увеличава с 16.64% - до 91.365 млн. лева. И това при положение че още едно дружество - „Капитал Директ-Г“, взе решение да прекрати дейността си, а „Алфа Кредит“ намали активите си. За сравнение, към 31 декември 2008-а натрупаните в тях средства са били 82.183 млн. лева. Пазарът на услуги по публично секюритизиране на вземания запазва силната си концентрация, но господстващото положение на „Кепитъл Мениджмънт“ е намалено до 56.97% от всички активи при 61.37% година по-рано. Следващият го „Фонд за енергетика и енергийни икономии (ФЕ-ЕИ)“ обаче се е засилил (при 9.29%) и вече държи 20.13% от пазара. Другият голям играч - „Трансинвестмънт“, е свил обема на активите си от 19.38 до 16.78 на сто. Останалите компании в сектора са новолиценизирани и тепърва ще се развиват и доказват. В портфейла на дружествата, извършващи секюритизация на вземания, са настъпили промени в сравнение с края на септември миналата година. Тогава преобладаващ дял имаха вземанията по търговски заеми (над една година), докато сега при всички дружества в сектора финансовите активи са водещи. Вземанията до една година са в размер на 15.698 млн. лева. И това е обяснимо с оглед на трудната ситуация с финансирането у нас и на нуждата от бърза възможност за получаване на свеж капитал за разплащане по кредити и издадените дълго-ви книжа. Фирмите от бранша показват и по-висока съвкупна печалба, която достигна 4.203 млн. лв. (+26.88%), като всички играчи отчитат положителен финансов резултат. Макар че няма точни официални данни, обемът на вземанията у нас се увеличава. Разрастването на пазара за секюритизация на такива активи е добра новина за всички играчи в сектора, но, от друга страна, тя е знак и за лошите отношения между фирмите и зле работещата съдебна система. Разбира се, и държавата трябва да поеме своята отговорност за създаденото положение. Ако правителството върне парите, които дължи на фирмите, те ще ги вложат в бизнес - ще има производство, продажби, заплати, плащане на лизинг, издължаване към доставчици и банки т.н.

Медия: 24 ЧАСА – 7 ДЕКЕМВРИ, СТР.5

Заглавие: Само съдиите с коледна заплата Бизнеса още мисли

Всички министерства и агенциите към тях ще се разминат тази година с 13-а заплата. Така съдиите, които си гласуваха премии от 24 млн. лв., ще са единствените, които ще харчат държавни пари за коледни бонуси. От земеделското министерство, Външно и МО казаха, че не са предвидени и непарични бонуси. Само във фонд "Земеделие" има малка вероятност за премии, ако са останали пари по т.нар. "Техническа помощ" от ЕС. Право на министъра е да прецени при наличие на икономия дали да има бонуси, или не, казаха от финансовото министерство. Към момента обаче не се правят такива разчети. Същото важи за митничарите и данъчните. В строителното министерство, както и в пътната

агенция, 13-а заплата със сигурност няма да има. Ведомството обаче раздаде премии още за Деня на строителя на Димитровден. Частните фирми ще преценяват според финансовото си състояние. Най-силно засегнатите от кризата сектори, като строителство и тези, които изнасят продукцията си, едва ли ще раздават премии, коментира шефът на стопанската камара Божидар Данев. В туризма също няма да вземат допълнителни пари. Според Данев е странно, че част от администрацията ще си раздава премии, както и държавни структури на загуба. Това обезсмисляло всички обещания за икономии. Сред компаниите, които не са се отказали от бонусите, са и трите GSM оператор. Оттам обясниха, че при тях заплата е резултативна - т.е. в зависимост от крайните резултати. Вероятно бонусът няма да е в пълния размер, но стимули ще има. За бонуси в "Булгартабак" пък все още няма яснота. Ще се преценява според очертаващите се финансови резултати за годината, обясниха от холдинга. Банките пък отказаха да кажат ще дават ли бонуси на служителите си с мотив, че това е фирмена политика.

Медия: **ТЕЛЕГРАФ – 7 ДЕКЕМВРИ, СТР.13**

Заглавие: **Председателят на БСК Божидар Панев: 1094 ТАКСИ СКУБЯТ БИЗНЕСА**

- Г-н Данев, какви са основните параметри на бюджета за годината?

- Бюджетът е много предпазлив. Разчита преди всичко на намаляване на разходната и не толкова на увеличение на приходната част. Основната насока е увеличение на разходите за социални цели. Там е единственият сериозен ръст, което е нормално в икономическа криза. Основните ми бележки към бюджета са свързани с неосигуряването на възможност за само-финансиране на общините, което означава, че те ще бъдат силно зависими. Ще се наложи да изискват допълнителни субсидии от бюджета, което ще означава закъснение на плащанията към бизнеса, увеличаване на фирмената задължнялост и ще предизвика общо затормозяване на ликвидността в цялата икономика. Другият основен проблем е, че голяма част от социалните плащания минават под формата на субсидии към НОИ. Така например, бюджетите на МВР, МО и Министерството на правосъдието стават непрозрачни, тъй като не отразяват действителните им разходи за осигуровки на служителите.

- Може би не одобрявате увеличаването на акциза на електрическата енергия за бизнеса?

- Не само това. Продължава да има едно разбиране, че вместо държавата бизнесът трябва да изпълнява социални функции. Допуска се кръстосано субсидиране от страна на бизнеса при подаването на топлоенергия и към потребителите ниско напрежение, което деформира цялата структура на българската икономика. Прибързано се вземат решенията за облагане на някои видове дейности. Например след решението за вдигане на данъка за хазарта той почти изцяло ще премине към сивия сектор или ще бъде изнесен в интернет, където облагането практически става невъзможно. Друг обезпокоителен момент е, че се увеличават ставките само за част от акцизните стоки.

- Колко ще се повиши междуфирмената задължнялост?

- Към 2008 г. задълженията са около 160 милиарда, голямата част са междуфирмени. По експертни оценки предвиждаме в края на 2009 г. общата задължнялост да достигне 200 милиарда, което е гигантска сума, особено при спада на БВП. Това може да доведе до ве-рижни фалити или до проблеми с ликвидността на финансовата ни система, тъй като расте и броят на необслужваните и реструктурираните кредити.

Това се отнася и за банковата система, и за лизинговите компании. Драмата е, че в дъното на тези задължения стои държавата, тя е основен длъжник. Тя не плаща своите задължения и към общините, и към фирмите. Само за пътно строителство държавата дължи близо 200 милиона лева и ако прибавим към тях стотиците милиони задължения на общините, разбираме за какви суми става въпрос. Още повече, че за голяма част от строителните дейности вече са издадени фактури и бизнесът е платил ДДС, а още не си е получил парите. Така стои въпросът и с плащанията от страна на железниците например. В икономиката започват да се залагат икономически и финансови мини, които може да доведат до опасни последици.

- Какъв е размерът на преките чуждестранни инвестиции за догодина?

- Не очакваме да се изпълни бюджетната прогноза за 3,3 млрд. евро инвестиции, тъй като е налице блокиране на инвестиционните намерения в цяла Европа. Инвестиции ще има в сектора на възобновяемите енергийни източници. Това обаче създава нов проблем за икономиката, защото цените, по които се изкупува т.нар. зелена енергия, са значително по-високи от тези на другите видове енергия. Осен това трябва да се изградят и т.нар. компенсиращи мощности (ако спре да духа вятър например, трябва да има резервни мощности). Спекулативни чуждестранни инвестиции ще дойдат, но те няма да решат проблемите на икономиката. Имаме затихване на инвестициите в строителството, недвижимите имоти и финансовото посредничество.

- Откъде ще започне възстановяването?

- Най-големият спад е в промишления отрасъл и строителството. Ръст се наблюдава единствено в селското стопанство. Така че най-много усилия трябва да се насочат към него вкл. чрез въвеждането на нови технологии. В този отрасъл ще нарастват и субсидиите от Европа и сега е моментът, когато селското стопанство трябва да се реструктурира, като стъпи на нова технологична база. Закъсняваме обаче с много съществени административни стъпки - въвеждането на единен регистър на земята, комасацията и др. Оттам ще дойде и развитието на хранително-вкусовата промишленост. В тази връзка не мога да не отбележа, че напоследък у нас навлизат все повече вносни хранителни стоки.

- Какво трябва да направи държавата, за да намали административното бремене?

-Трябва да отпаднат незаконно въведените такси. Според нормативната уредба те могат да се налагат само въз основата на закон. Особено сега, когато общините ще бъдат в недостиг на средства, ще продължат агресията към фирмите с налагането на все по-високи и в по-широк спектър такси. По наши данни броят на тези такси е около 1094.

- Какво смятате за идеята на строителите да си правят банка?

- Няма ограничение съгласно Закона за банките, стига да се набере необходимият капитал и да бъде избрано опитно ръководство. Такава банка би могла да бъде организирана, но тя трябва да действа като редови играч на финансовия пазар в страната, иначе няма да просъществува дълго. Проблемът с банковата система е, че тя трябва да оценява риска правилно. Не може едностранно да се променят условията по кредитите, заради повишаването на несигурността на международните пазари. Бизнесът на кого да прехвърли риска? Така фирмите няма да могат да си погасяват кредитите, което само отлага проблема на банките, създава се порочен кръг с влошаване ликвидността на цялата икономика.

- Какво ще реши този проблем?

- Банките трябва да имат твърд ангажимент за запазване на лихвените проценти. Сега те прехвърлят на фирмите бизнес риска, като променят едностранно договорените лихвени проценти.

- Как ще се развива пазарът на труда?

- Безработицата ще продължава да расте. Официалните цифри са 8,3%, но те не отчитат факта, че обезкуражените лица са нараснали за 1 година с 40 000 - до 185 000 лица. С тях процентът става над 12. Освен това, очаква се над 35 000 строители и 15 000 чиновници също да излязат на пазара на труда. Безработицата ще расте с много високи темпове. Трябва да се мисли как да се реализира една икономика на безработицата, за да се блокира този процес.

- За "Кремиковци" какво смятате?

Нещата са предрешени. Кредиторите не са съгласни с плана за спиране и чрез процедурите за несъстоятелност може да бъдат спасени някои производства, като се намери инвеститор, но без тежката металургична част. Това обаче ще доведе до освобождаване на хора в частния сектор, защото на всяко работно място в "Кремиковци" отговарят 18 работни места в малкия и средния бизнес.

Медия: В. ЧЕРНО МОРЕ – 5 ДЕКЕМВРИ, СТР.3

Заглавие: КНСБ ще бори кризата с проект за подобряване на социалния диалог

Конкурс по спечелен проект на КНСБ по оперативната програма "Развитие на човешките ресурси" ще се проведе на 18 декември във Варна, съобщава в "Черно море" председателят на местната структура на синдиката Илия Илиев. Проектът с название "Сигурност чрез закона, гъвкавост чрез колективното договаряне" цели изграждане на Национален център за колективно трудово договаряне и ще се реализира съвместно с Агенцията по заетостта. Отпуснатите средства по проекта са близо 8 млн. лева. Чрез него синдикалистите се надяват реално да подпомогнат трудещите се в условията на криза и да работят за подобряване на социалния диалог. 28 ще са териториалните поделения на националния център, като конкурсите по места ще се проведат от експерти по трудовото договаряне. Очаква се подобни проекти да разработят и други национално представителни организации на бизнеса и синдикатите: Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България, **Българската стопанска камара**, Българската търговско-промишлена палата, Асоциацията на индустриалния капитал в България, КТ "Подкрепа" и др. Отново на 18 декември на заседание на Регионалния съвет на КНСБ във Варна, организирано във връзка с конкурса по проект "Сигурност чрез закона, гъвкавост чрез колективното договаряне", ще присъства зам.-председателят на синдиката Пламен Димитров. Очаква се той да представи цялостната оценка на КНСБ за бюджет 2010. Илия Илиев сподели, че като основен недостатък на бюджета на този етап се коментира недофинансирането на социалните дейности и неяснотата относно разпределението на средствата по тях.

Медия: В. ПОСОКИ – 5 ДЕКЕМВРИ, СТР.22

Заглавие: Избираме бизнесмен и инвеститор на годината

Анкетирани са над 200 фирми, комисия ще реши кои да бъдат отличените

Дни преди Коледа ще бъдат обявени носителите на призове "Бизнесмен на годината" и "Инвеститор на годината". По традиция това става по време на коледен благотворителен бал, организиран от община Плевен и съорганизаторите от Браншова бизнес камара, Търговско-про-мишлената палата и **Стопанската камара**. Церемонията се провежда под патронажа на кмета на Плевен Найден Зеленогорски. Анкетирани сме над 200 фирми от Плевен и региона за участие в но-минациите на конкурса, каза за "Посоки" Илка Илиева, председател на Браншовата бизнес камара. Крайният срок за връщане на анкетните карти бе 30 ноември, но някои от фирмите все още ги изпращат, така че ще изчакаме още няколко дни, добави тя. Комисия от представители на организаторите на конкурса ще направи избор и ще номинира за финалната права най-успешните за 2009 година фирми по отрасли. Номинациите се правят в три отрасли - строителство, производство, търговия и услуги. От кандидатите ще бъдат излъчени и носителите на двете големи награди "Бизнесмен на годината" и "Инвеститор на годината". Критериите, по които ще бъдат оценявани кандидатите са история на фирмата, брой работни места, средна работна заплата, инвестиции за 2009 година, данъчен принос, усвоени средства по програми, перспективи, както и просрочени или необслужвани задължения. Тази година заради световната финансова и икономическа криза от фирмите изискваме да посочат не колко

новоразкрити работни места имат, а запазени, каза още Илка Илиева. На церемонията ще бъде връчена и още една традиционна награда -на кмета на общината за обществено значима фирма. Понеже тазгодишното издание на конкурса е юбилейно организаторите са подготвили филмова ретроспекция, чрез която присъстващите ще могат да видят развитието на всички носители на призове през годините. Очаквано за всички водещ на коледния бал ще е отново Драгомир Драганов, превърнал се в емблема на инициативата. За място на 10-ото издание на "Бизнесмен на годината" е избран обновения ресторант на хотел "Ростов", а датата е 18 декември. Благотворителният елемент на бала тази година няма да е под формата на търг или томбола, но това ще го запазим за изненада на вечерта, добави Илка Илиева. Ще продължим нашата инициатива да подкрепяме общинския фонд за даровити деца, от който 17 талантиви плевен-чанчета получават стипендии, добави още председателят на ББК.